

25. výročie Sviečkovej manifestácie

Hviezdoslavovo nám., 25.3.2013, 18:00

Sprievodné texty k ruženecu

1. desiatok: Ježiš sa potil krvou

Desiatok sa budú predmodlievať manželka Brockí, a páter František Vikartovský, OPraem., ktorí sa ruženec začali modliť na tomto námestí aj pred 25 rokmi.

KOMENTÁR: Komunistická moc v bývalom československom režime kontrolovala a riadila prakticky všetky detaily spoločenského života. Mnohí ľudia videli a vedeli, že sa dejú mnohé nespravodlivosti, že veci sa v mnohom nevyvíjajú dobre. Bolo však veľmi málo ľudí, ktorí v sebe našli odvahu a obetavosť zobrať na seba zodpovednosť, pozvať aj iných a ísť proti prúdu mašinérie moci.

Jednou z troch požiadaviek verejného zhromaždenia 25. marca 1988 bola úplná náboženská sloboda. Dnes, v dobe narastajúceho konzumizmu, si čoraz viac uvedomujeme, že vonkajšia náboženská sloboda je síce dôležitá, ale ešte dôležitejšia je vnútorná sloboda, ktorú si každý z nás s pomocou Božej milosti musí vybojovať sám.

Zastať sa Cirkvi bolo náročné pred 25 rokmi, a zdá sa že, síce v inom kontexte, nie je to menej náročné ani dnes.

Pred 25 rokmi štátna moc zadržala hlavných organizátorov Sviečkovej manifestácie Františka Mikloška, Jána Čarnogurského, Vladimíra Jukla, Silvestra Krčméryho a ďalších aktivistov a taktiež vtedajšieho biskupa tajnej Cirkvi na Slovensku Jána Chryzostoma Korca. Na námestie sa však dostal Július Brocka s manželkou, a – v tom čase ešte tajný kňaz - páter František Vikartovský spolu s ďalšími laikmi z okolia Trnavy. Oni niekoľko dní pred samotnou Sviečkovou manifestáciou dohodli alternatívny scenár pre prípad, že by boli zaistení hlavní organizátori a na Hviezdoslavovom námestí. A tak sa po zaspievaní štátnej a pápežskej hymny začali modliť ruženec.

MODLITBA:

Pane, prosíme Ťa za tých, ktorí nezištne viedli a vedú zápas so zneužívanou mocou. Teda s mocou, ktorá neslúži, ale snaží sa získať predovšetkým osobné výhody.

Prosíme Ťa, aby bolo medzi nami dosť odvážnych, tvorivých a mravných ľudí, ktorí napriek všetkému nestrácajú ideály. O ktorých možno povedať, že ich to úprimne „štvalo, bolelo“. Ktorým spoločné problémy nie sú ľahostajné, a ktorí budú ochotní obetovať sa za všetkých - aj keď to pre nich samých bude ťažké, riskantné, ba nebezpečné. Daj nám vodcov, ktorí dokážu oduševniť a zapáliť aj iných. Ktorí sú ochotní ísť aj proti prúdu a žiadať spravodlivé práva pre všetkých, aj pre chudobných a bezbranných. AMEN

2. desiatok: Ježiš bol pre nás bičovaný

Tento desiatok sa budú predmodlievať bežní účastníci Sviečkovej manifestácie. Prosím všetkých, ktorí boli pred 25 rokmi na tomto námestí alebo v okolitých uličkách, aby prišli teraz na pódium.

KOMENTÁR: Zo strany štátnych orgánov v dňoch pred Sviečkovou manifestáciou cieľavedome prenikali medzi ľudí zastrašujúce informácie: nemocnice si robia zásoby krvi a uvoľňujú lôžka, po meste možno vidieť obrnené transportéry, do Bratislavy sú sťahovaní policajti z celej republiky,... Komunistická štátna moc si bola vedomá, že ak ľudia prekonajú strach, stanú sa slobodnými.

Bez mnohých kvapiek niet mora, bez vojakov niet armády. Podľa odhadov sa z celého Slovenska zišlo na námestí pred Slovenským národným divadlom vyše 2 tisíc ľudí. A v okolitých uličkách, keďže polícia námestie uzatvorila, bolo ďalších - do 10 tisíc ľudí. Každý jeden účastník mal svoj osobný príbeh, svoje ideály. Ale tieto sa akoby zliali do jednej rieky. Bola to rieka spoločného zápasu v prospech spoločných cieľov, bola to rieka vzájomnej dôvery, podpory a pomoci.

MODLITBA: Pane, pomôž nám dnes, keď u mnohých rastie individualizmus a sebaapresadzovanie, lepšie pochopiť, aká dôležitá je schopnosť spoločne podporiť dobré veci. A tiež: že dobré veci sa nedejú, ak nie sme schopní priniesť aj istú obeť. Dnes nám však osobitne daj pochopiť a prijať – aká dôležitá je jednota. Vieme, že pri jednote nejde o uniformitu, ale o jednotu v rôznosti, kde každý prispieva svojím darom. Iba ak sme v tomto duchu jednotní, dokážeme spolu vytvoriť veľké veci. AMEN.

3. desiatok: Ježiš bol pre nás trnám korunovaný

Tento desiatok sa budú predmodlievať otcovia biskupi.

KOMENTÁR: V roku 1988 boli na Slovensku viaceré diecézy už dlhé roky bez riadneho biskupa, napr. Spišská diecéza a taktiež Prešovská, teda gréckokatolícka diecéza - 38 rokov, Košická - 27 rokov a Rožňavská – 16 rokov. Preto požiadavkou manifestácie bolo menovanie nových biskupov podľa rozhodnutia Svätého Otca. Vo svetovej histórii je pomerne unikátne, že veriaci formou verejného zhromaždenia žiadali štátnu moc o naplnenie tohto svojho práva. Vďaka Bohu, biskupské stolce boli pomerne krátko po Novembri 89 obsadené a táto požiadavka naplnená.

Sme radi, že dnes po štvrtstoročí sa tu môžeme verejne modliť spoločne s našimi biskupmi – bratislavským otcom arcibiskupom Stanislavom a jeho pomocným biskupom Jozefom, ktorí akoby zastupovali biskupov celého Slovenska.

MODLITBA: Pane, v modlitbe tretieho desiatku ďakujeme za nástupcov apoštolov, za biskupov, ktorí nás posväcujú sviatosťami, učia a spravujú nás. Prosíme za nich, veď oni nesú osobitnú zodpovednosť i ťarchu za stav a vývoj cirkvi v našej krajine. Dávaj im vždy hojnosť darov Ducha, aby vedeli rozoznávať znamenia čias. Daj, aby v nás, laikoch, videli nielen spolupracovníkov, ale plní dôvery aj ľudí spoluzodpovedných za život cirkvi i občianskej spoločnosti.

Zároveň prosíme spoločne s našimi otcami biskupmi za všetkých biskupov u nás i vo svete, osobitne za prenasledovaných a ťažko skúšaných.

Naše srdcia sú plné vďaky aj za nášho rímskeho biskupa, pápeža Františka. Napíňaj ho neustále svojím pokojom, milosťou a láskou! Ďakujem aj za „Nebojte sa!“ Jána Pavla II. a „Boh je láska“ Benedikta XVI. AMEN

4. desiatok: Ježiš nesie kríž na Kalváriu

Predmodlieva sa zástupca polície

KOMENTÁR: Účastníci manifestácie si spomínajú, ako tvrdo zasahovali proti bezbranným mnohí príslušníci bezpečnosti. Stoj čo stoj chceli vytlačiť ľudí

z námestia a prekaziť tak toto pokojné zhromaždenie. Vrážali do ľudí autami, bili obuškami, striekali vodnými delami, následne vypočúvali viac ako 140 zadržaných a represálie pokračovali aj po skončení manifestácie. Viacerí účastníci však svedčili aj o určitom, akoby tichom, ospravedlnení zo strany niektorých policajtov, ktorí očividne nezasahovali až tak brutálne. Bolo cítiť, že títo iba plnia rozkazy, ale nedávajú do zásahu tvrdé osobné nasadenie. Zlo a dobro sa niekedy stretajú a prepletajú vo veľmi zvláštnych dotykoch...

MODLITBA: Pane, ďakujeme a súčasne prosíme o dar zmierenia a poriadku. Sme radi, že sa na tomto mieste môžeme dnes modliť aj so zástupcom polície, ktorej heslom je „pomáhať a chrániť.“ Nech sa čím hojnejšie naplňa – pre dobro všetkých našich občanov i pre dobro i vnútorné zadosťučinenie policajtov, hasičov a ďalších príslušníkov ozbrojených zložiek.

Zároveň prosíme za tie krajiny a národy, ktorých predstavitelia zneužívajú moc proti dobru svojich vlastných obyvateľov. Ty sám, Pane, buď útechou tým, ktorí sa stali obeťami nenávisťi, násilia, pohrdania či zneužívania.

Modlíme sa aj za tých, ktorí nám v živote ublížili ako aj za tých, ktorým sme akýmkoľvek spôsobom ublížili my sami. Nech sa všetci otvárame pôsobeniu Tvojho Ducha – Ducha zmierania, lásky a slobody. AMEN

5. desiatok: Ukrižovanie a smrť na kríži

Predmodlievajú sa mladí, ktorí predstavujú nádej pre našu budúcnosť

KOMENTÁR: Verejné zhromaždenie pred dvadsiatimi piatimi rokmi malo aj tretiu požiadavku: „úplné dodržiavanie občianskych práv“. 10 rokov neskôr sa Vladimír Jukl v jednom interview vyjadril k tejto téme takto: „Žiadali sme slobodu pre cirkev, ale tiež sme chápali, že nemožno bojovať len za seba samých, za naše náboženské záujmy. V spoločnosti boli ďalší ľudia, ktorí, aj keď neboli kresťanmi, trpeli podobne a možno aj viac ako my. My sme chceli byť s týmito ľuďmi solidárni, teda aj pre nich žiadať práva, rešpektovanie demokratických ľudských práv.“

Práve toto univerzálne chápanie ľudských práv otvorilo srdcia mnohým aj inak zmýšľajúcim a umožnilo hľadať a podporovať to, čo je spoločné všetkým ľuďom dobrej vôle – dôstojnosť každého človeka.

Na manifestácii sa zúčastnilo aj veľa mladých ľudí. Chceli mať účasť na budovaní lepšej, spravodlivejšej a slobodnejšej spoločnosti. Boli na námestí napriek tomu, že im hrozilo vyhodenie zo škôl a iné perzekúcie. Keď sa dvaja mládenci sklonili k staršej panej, ktorá po zásahu vodným delom padla na zem, príslušníci bezpečnosti ich pomoc „odmenili“ obuškami a kopancami...

MODLITBA: Pane, ďakujeme Ti za mladých ľudí, ktorí zabúdajú na seba, aby pomáhali druhým. Prosíme za zdravú, optimistickú mládež u nás i vo svete, aby sa nevzdávala ideálov a dokázala povzniesť k plnosti svoj osobný život i tých, ktorí prepadli pesimizmu a beznádeji.

Kardinál Tomášek sa pri istej príležitosti vyjadril: „Zbabelosť a strach sú nedôstojné opravdivého kresťana.“ Pane, pomôž nám byť opravdivými kresťanmi v 21. storočí a Tvojimi darmi obohacovať tento svet. AMEN